

POSUDEK *BAKALÁŘSKÉ* PRÁCE

Typ posudku: *konzultantský*

Autorka práce: Inna Ipatová

Název práce: Hodnotové orientace generací X a Y

Konzultant: Doc. Milan Tuček, CSc

Oponent:

Navržené hodnocení: D

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce je vysvětlen v úvodu, výzkumné otázky ve formě hypotéz jsou uvedeny na začátku metodologické části a týkají se sekundární analýzy. Výzkumná část, kromě porovnání hodnot generací X a Y z Evropského výzkumu hodnot, je vhodně rozšířena o kvalitativní šetření zjišťující identitu zkoumaných generací. Výzkumné otázky je zde možné odvodit ze scénáře rozhovorů. Výsledná zjištění z obou částí výzkumu dávají podložené odpovědi na všechny položené otázky a naplňují cíl bakalářské práce.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty.

Seznam literatury zahrnuje jednak texty týkající se vymezení generací (i cizojazyčné), jednak publikace z českých výzkumů hodnotových orientací zaměřených na mladou generaci či porovnání generací, jednak odkazy na statistiky ČSÚ a zprávy CVVM, které autorka využívá při interpretaci zjištění z EVS. Postrádám nějaký odkaz na projekt EVS, ale jinak považuji seznam literatury za postačující.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

O kvalitě dat z mezinárodního výzkumu EVS nemůže být pochyb. Jde o výběrové soubory, které jsou reprezentativní za národní populace zúčastněných států vytvořené podle velice striktních požadavků projektu. Zvolené věkové kohorty (18-34 let z let 1999 a 2017) jsou dostatečně zastoupené (v každém roce zhruba 500 respondentů) pro smysluplnou statistickou analýzu. Co se týče doplňujícího kvalitativního šetření, bylo provedeno účelovým výběrem (3 a 3 respondenti z generace) pomocí hloubkového rozhovoru podle pevného scénáře. Pro jednoduchou sondu názorů je to postačující včetně zpracování, které je prostým výběrem citací relevantních výpovědí s odpovídajícím komentářem. Tady je ale jiný problém – zjištění z této části práce není nijak reflektováno při interpretaci výsledků analýzy dat z EVS.

Zpracování dat z EVS postupuje podle řazení hypotéz. Statistická analýza dat (testování nulových hypotéz pomocí chíkvrátu) je věcně sice správné, ale komentář k výsledkům je popisný a vlastně nemá sociologizující obsah. Občas autorka hledá vysvětlení rozdílných názorů zkoumaných generací v statistikách ČSÚ (náboženství, vztah k manželství), ale jde o dost povrchní argumentaci. Výsledky jsou prezentovány v jednoduchých tabulkách procentního rozložení. Problém analýzy dat

spatřuji v tom, že autorka si v teoretické části nevytvořila interpretační rámec, podle kterého by výsledná zjištění vyhodnotila a zařadila do širších souvislostí. V teoretické části na základě relevantní literatury vymezuje generace, zmiňuje konflikt generací a generační propast, diskutuje vymezení generace X a generace Y (tak, jak jsou vymezovány v západních společnostech, i jejich specifika spojená s vývojem české společnosti). Při analýze dat a interpretaci výsledků se nad těmito „prvky“ generačního přístupu ke společenským jevům vlastně nezamýšlí.

Práce byla často konzultována. Při konzultacích jsme si ujasnili řadu věcí (logiku sekundární analýzy, obsah a cíl doplňkového šetření, ...), ale zjevně se nám nepodařilo finálnímu textu dát takovou podobu, aby měl vskutku sociologický rozměr a nebyl jen souhrnem otestovaných hypotéz. Částečně se to přeci jen podařilo ve vytvoření portrétů zkoumaných generací v závěru práce.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěl/a

Kvalita argumentů vychází z provedené statistické analýzy dat, která testovala rozdílnost postojů obou generací.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Odkazový aparát je v pořádku. Jazykově je text víceméně taky v pořádku, přestože autorka není rodilá Češka.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Určitým problémem je, že některé věci se v textu na řadě míst vlastně opakují, že autorka se často k nějakým tezím či myšlenkám znovu a znovu vrací. Text by v tomto ohledu vyžadoval redakční úpravu.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

-Myslíte, že rozdíly mezi generacemi X a Y např. v oblasti práce či politiky, mají již blízko ke generačnímu konfliktu či generační propasti?

-Jak se, podle vás, bude lišit nastupující generace Z od generace Y?

9. Kontrola textu na původnost neukázala žádný problém.

10. Celkové hodnocení práce:

Práci doporučuji k obhajobě. Protože vím, kolik úsilí autorka práci věnovala a kolik postupných úprav a změn v textu provedla, je pro mne obtížné k tomu nepřihlédnout. I když finální verze má stále řadu nedostatků, které jsem uvedl výše, navrhuji hodnocení D.

Datum: 26. 5. 2022

Podpis: Milan Tuček